

© TWAN WIERMANS

BEWUSTE RASSENKEUZE VOOR PRODUCTIEF GRASLAND

De keuze van het graszaadmengsel en de manier van aanleg hebben gevolgen voor opbrengst van grasland gedurende meerdere jaren. Het is de bedoeling dat het grasland minimaal 5 jaar blijft aanliggen. Hoe langer de grasmat kwalitatief goed en productief blijft, hoe rendabeler de graslandvernieuwing en hoe gunstiger voor het milieu. – Naar: LCV

Wie kiest voor de betere rassen mag rekenen op een meeropbrengst van 10%, maar verschillen in uitbating kunnen oplopen tot meer dan het dubbele! Alleen wie een gepaste mengselkeuze weet te combineren met een goed management verkrijgt optimale resultaten. LCV brengt een rapport uit waarin de volledige samenstelling wordt beschreven van de zaaiadmengsels die in 2013 op de markt zijn. De in dit artikel beschreven tabellen vind je ook online via www.lcvzw.be.

Welke soorten gras zitten in de huidige graszaadmengsels?

Bij intensief gebruik kiest men best voor Engels raaigras (*Lolium perenne*). Het combineert het best alle gewenste landbouwkundige eigenschappen, zoals een hoge drogestofopbrengst, een goede

langleeftbaarheid, voldoende droogteresistentie en wintervastheid, een hoge grasopname zowel bij begrazing als bij het voeren van graskuil.

Voor gemengd gebruik (begrazen en maaien) genieten halflate en late typen (type wordt in tabellen aangeduid met V: vroeg, T: tussentype, L: laat) met een doorschietdatum die niet te ver uit elkaar liggen (± 14 dagen) de voorkeur. De rassen in zulk mengsel die het vroegst doorschieten, zijn best tetra's, omdat die beter door het vee worden afgegraasd. Ook al zijn ze dan al ietwat stengelig, ze hebben een betere roestresistentie en starten iets vroeger in het voorjaar.

In het huidige zaaizaadaanbod vinden we 18 enkelvoudige weidemengsels (100% Engels raaigras). In de tabellen wordt ook telkens de ploëdiegraad vermeld. Het is al langer bekend dat de kwaliteiten van

diploïde en tetraploïde rassen mekaar goed aanvullen. Scoren de diploïde meestal beter in opbrengstvermogen en persistentie, dan zijn de tetra's meestal beter inzake smakelijkheid en kroonroestresistentie.

Verder maken de tabellen melding van het al dan niet voorkomen op de Belgische of Nederlandse rassenlijst: 10 van de 18 enkelvoudige mengsels bestaan voor 100% uit rassen die op een van beide rassenlijsten voorkomen.

Lagere bemestingsnormen, uitsluitend maaien

Extensief gebruik Bij een meer extensief gebruik (< 200 kg N/ha), op goed vochthoudende bodems of bijvoorbeeld jongveeweiden kunnen beemdlangbloem (*Festuca pratensis*) en vooral timothee (*Phleum pratense*) – wegens de persistentie

tie – een meerwaarde geven aan het mengsel.

Op droge zandgronden kan een aanvulling met veldbeemd (*Poa pratensis*) interessant zijn om de zode gesloten te houden. Ook kropaar (*Dactylis glomerata*) kan voor dit doel worden toegevoegd, alhoewel dit ras weinig bijbrengt inzake voederwaarde. De tabellen bevatten de samenstelling van 15 complexe weidemengsels. De grassoort die naast Engels raaigras het meest wordt toegevoegd is timothee.

Uitsluitend maaïen Voor overwegend of uitsluitend maaigebruik kan overwogen worden om naast de vroege en tussentypes van Engels raaigras andere grassoorten toe te voegen.

Festulolium (dit is een kruising tussen een Festuca en een Lolium) doet zijn intrede bij de complexe mengsels. Ook rietzwengras (*Festuca arundinaceae*) is een grassoort die onder maaivoorwaarden gemiddeld 10% meer opbrengst kan halen dan Engels raaigras. Bovendien is het veel minder droogtegevoelig dan raaigras en timothee. Rietzwengras is zeer geschikt in zowel droge als natte omstandigheden en zeer productief in maaïomstandigheden, maar inzake verteerbaarheid en zodedichtheid is het minder goed dan Engels raaigras. Rietzwengras komt uit het oogpunt van structuuraanbreng (-waarde) in het rantsoen meer in beeld wegens het stimulerende effect op de kauwactiviteit. Ondanks recente aandacht inzake veredeling naar zachtbladige rassen, is deze soort voorlopig nog niet geschikt voor grasweiden omdat de dieren het mijden bij het grazen.

Verder zijn er nog de tijdelijke maaimengsels die hoofdzakelijk samengesteld zijn uit Italiaans raaigras. In totaal worden 10 maaimengsels weergegeven in de tabellen. Let wel: timothee, beemdlangbloem, rietzwengras, veldbeemdgras en kropaar moeten net als klaver best vóór 1 september worden gezaaid om zich voldoende te kunnen vestigen. Deze grassoorten inzaaien na de maïsoogst geeft weinig kans op slagen.

Klaver

Bij het bemestingsregime volgens de normen van het huidige Mestactieplan kan witte klaver zich goed vestigen en stikstof uit de lucht fixeren die deels ook ter beschikking komt van het gras. Er zijn steeds meer voorstanders om voor alle weiden 3 à 4 kg/ha klaver mee uit te zaaien. De meerkost ervan is snel terug verdiend.

Witte klaver past het best bij begrazing, rode klaver doet het goed onder maaïom-

standigheden en levert een heel productieve eerste maaisnede. Voor het Engels raaigras in de weidemengsels met klaver wordt vaak gekozen voor tetraploïde variëteiten omdat deze de klaver door hun open zode meer kans geven.

Klaver vereist een hogere pH van de grond en vraagt een ruime kaliumbemesting. Ook bij de oogst vereist klaver een iets andere aanpak. Schudden wordt best beperkt tot één beurt en het drogestofgehalte van de voordroog mag niet te hoog oplopen, liefst niet hoger dan 40%. Doordat derogatie niet kan worden gecombineerd met de gras-klaverpremie

.....
Bespaar liever op de zaadhoeveelheid dan op de prijs en de kwaliteit van het mengsel.
.....

Voor overwegend of uitsluitend maaigebruik kan overwogen worden om naast de vroege en tussentypes van Engels raaigras andere grassoorten toe te voegen.

zien we de belangstelling ervoor terugvalen. Er zijn 5 weidemengsels met klaver en evenveel maaimengsels met klaver in de tabellen weergegeven met hun samenstelling.

Tetraploïde rassen hebben grotere zaden met een duizendkorrelgewicht dat 1,5 keer groter is dan dat van diploïde rassen. Bij het gebruik van enkel diploïde rassen is 30 kg ruim voldoende, bij enkel tetraploïde rassen heb je 45 kg/ha nodig. Mits een goede zaaitechniek en een mengsel van diploïde en tetraploïde rassen, volstaat een zaadhoeveelheid van 35 à 40 kg/ha. Zaai je later en bij minder

gunstige omstandigheden, verhoog dan de hoeveelheid zaaizaad.

Wil je een grasmengsel gebruiken waarbij je zelf klaver bijmengt, dan is de volgende verhouding aan te raden : 3 à 4 kg witte klaver/ha, 7 kg/ha rode klaver + 20 kg/ha Engels raaigras.

Grassen zoals Engels raaigras worden 2 cm diep gezaaid. Klaver en grassoorten met kleine zaden zoals timothee worden slechts 0,5 tot maximaal 1 cm diep gezaaid om een goede opkomst te verzekeren.

Mengselkeuze

Het is geen sinecure om een grasmengsel te beoordelen op zijn kwaliteit. In de eerste plaats moet het soort mengsel gekozen worden op basis van het gebruiksdoel. Hierbij geven alle firma's voldoende en duidelijke adviezen en aanbevelingen.

Om binnen een type mengsel de kwaliteit te beoordelen, is het noodzakelijk de eigenschappen van de aparte rassen te beoordelen. Dit kan men slechts als de samenstelling van het mengsel, zowel de rasnamen als de inmenghoeveelheden, gekend zijn. Hiervoor zijn de door het LCV opgemaakte tabellen een goede leidraad, maar vergelijk de vermelde samenstelling zeker altijd met het etiket. De eigenschappen van de rassen zijn gekend uit een onafhankelijk onderzoek. Bronnen hiervoor zijn de Belgische beschrijvende en aanbevelende rassenlijst voor voedergrassen en groenbedekkers 2013 en zijn Nederlandse tegenhanger.

Kies die mengsels met een hoog inmengpercentage van rassen met de beste eigenschappen (roestresistentie, opbrengst ...).

Laat het duidelijk zijn: de graszaadmengsels worden oordeelkundig samengesteld, maar enkel door het bestuderen van de eigenschappen van de aparte rassen in een mengsel kan je de kwaliteit van het mengsel beoordelen. ■

Voor meer informatie kan je terecht bij het LCV, telefonisch via 014 85 27 07 of via e-mail: lcv@hooibeek.provant.be. Een gedrukte versie van de zaaizaadmengsels die in 2013 op de markt zijn, kan je hier ook aanvragen.

Aan dit artikel werkten mee: Alex De Vlieghe, ILVO Plant, Teelt & Omgeving; Dirk Martens, LTCW; An Schellekens & Gert Van de Ven, Hooibeekhoeve & Geert Rombouts & Mathias Abts, Vlaamse overheid, Departement Landbouw & Visserij - Voedergrassen.